

Laivue 2020 -hanke

Veli-Petteri Valkamo

Suomen hyvinvointi on riippuvainen meriyhteisistä ja niiden kautta kulkevasta ulkomaankaupasta. Itämeren merkitys energian ja kaupan siirtoreittinä on elintärkeä. Meren käytön estäminen ja häirintä sekä Suomen läntisten yhteyksien katkaiseminen vaikuttaisivat nopeasti ja lamaannuttavasti koko yhteiskuntaan. Itämeri on Suomen elämänlanka.

Merivoimien kehittäminen perustuu siihen, että merivoimien tehtävät säilyvät nykyisen kaltaisina myös saavuttaessa 2030-luvulle. Meripuolustuksen suorituskyvyillä tulee kyetä vastaamaan uhkaan, joka syntyy yllättäen esimerkiksi humanitaarisesta kriisistä, alueloukkauksista, meriyhteyksien häiritsemisestä tai mereltä suunnattavasta hyökkäyksestä. Meripuolustuksen kriittiset suorituskykytarpeet ovat tulevaisuudessakin ympärivuotinen valvontakyky merellä ilmaan, pintaan ja veden alle, tilannekuvan luominen lähialueelta sekä hyökkäyksen torjuntaan liittyvä pinta-alusten torjuntakyky, merimiinoituskyky, sukellusveneentorjuntakyky sekä ilmatorjuntakyky.

Uusien alusten tarve

Merivoimien suorituskyky heikkenee 2020-luvun puolivälissä merkittävästi, koska jo poistuneen miinalaiva Pohjanmaan lisäksi neljän Rauma-luokan ohjusveneen ja kahden Hämeenmaa-luokan miinalaivan elinkaari päättyy. Alusluokkien elinjakson pidentämiselle ei ole kustannustehokkaita ratkaisuja.

Sota-alusta voidaan kustannustehokkaasti ylläpitää noin 15 vuotta, jonka jälkeen sille on tehtävä sen toiminnan ylläpitämiseksi ja elinkaaren jatkamiseksi tekninen modernisointi ja peruskorjaus. Yleensä sota-aluksen kustannustehokas tekninen elinjakso kestää modernisoinnin ja peruskorjauksen jälkeen toiset 15 vuotta. Nopeasta teknologisesti kehityksestä johtuen teknisen kunnossapidon ja ylläpidon kustannukset alkavat kasvaa merkittävästi sota-aluksen lähestyessä elinkaarensa loppua. Noin 30-vuoden elinkaarella Rauma-luokan ja Hämeenmaa-luokan alukset saavuttavat elinkaarensa pään vuosina 2022–2025.

Taistelualuksista jäljelle jäävät peruskorjatut Hamina-luokan ohjusveneet ja Pansio-luokan miinalautat sekä Katanpää-luokan miinantorjunta-alukset.

Poistuvien aluksien myötä merivoimien suorituskyvyssä tapahtuu merkittävä heikennys. Poistuvilla aluksilla on ohjuksiin perustuva pinta-alusten torjuntakyky, ilmatorjuntakyky sekä kyky merimiinoittamiseen ja sukellusveneentorjuntaan.

Poistuvien suorituskykyjen korvaaminen

Poistuvat suorituskyvyt korvataan tarvekartoituksen ja operatiivisen tarkastelun pohjalta neljällä Laivue 2020 -aluksella, jotka muodostavat meripuolustuksen strategisen suorituskyvyn yhdistämällä niiden ominaisuudet moderniin, kooltaan suurempaan taistelualustyyppiin. Näin varmistetaan merellisen valvonta- ja iskukyvyyn säilyminen merivoimien lakisääteisten tehtävien toteuttamiseksi.

Merivoimien uudessa alushankinnassa on ennen kaikkea kyse käytöstä poistuvien alusten suorituskyvyn korvaamisesta. Ilman Laivue 2020 -hankkeessa syntyvää suorituskykyä, merellä ei kyetä vuoden 2025 jälkeen nykyisiin merivoimien tehtäviin. Alueellisen koskemattomuuden valvonta- ja turvaamiskyky sekä jatkuva ympärivuotinen pitkäkestoinen läsnäolo merellä kyetään tällöin ylläpitämään vain avovesikauden aikaan. Merivoimilla ei olisi joka sään toimintakykyä eikä merimiinoittamiseen enää kyetä tarvittavalla laajuudella. Merivoimat kykenisi operoimaan vain hyvin rajallisesti ja samanaikaisten tehtävien toteuttaminen ei olisi mahdollista. Alusten vähäinen määrä heikentäisi edelleen taistelunkestävyyttä. Yhteisvaikutuksena alueellisen koskemattomuuden valvonta ja turvaaminen, meriyhteyksien turvaaminen ja merellisten hyökkäysten torjuminen vaarantuisivat.

Laivue 2020 neljän aluksen konsepti perustuu puolustusvoimien vaatimusmäärittelyn kautta syntyneeseen analyysiin tarvittavista kyvyistä. Alukset hankitaan kansalliseen puolustukseen ja niitä voidaan ominaisuuksiensa puitteissa käyttää myös muihin puolustusvoimien tehtäviin.

Veli-Petteri Valkamo
Kommodori, suunnittelupäällikkö
Merivoimien esikunta

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).